

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Системи і моделі бухгалтерського обліку

спеціальність	не обмежено	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	не обмежено	факультет	Економічних відносин та фінансів
освітній рівень	не обмежено	кафедра	Обліку, аудиту та оподаткування

ВИКЛАДАЧ

Акімова Наталія Сергіївна

Вища освіта – спеціальність Облік і оподаткування

Науковий ступень - кандидат економічних наук 08.00.12 «Бухгалтерський облік і аналіз господарської діяльності»

Вчене звання – професор кафедри бухгалтерського обліку та аудиту

Досвід роботи – 40 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка методичних розробок з обліку та аудиту;
- співавторка навчальних посібників з обліку, господарського контролю, податкового контролю та аудиту у т.ч. з грифом МОН;
- співавторка тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій, науково-дослідної роботи за господарсько-договірною тематикою та бюджетних НДР.

телефон	0992507838 0677753939	електронна пошта	akimovans@ukr.net	дистанційна підтримка	ZOOM
---------	--------------------------	------------------	-------------------	-----------------------	------

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Формування у студента компетенцій з питань розвитку системи та моделей бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях, вивчення економічних теорій, бухгалтерських течій та шкіл обліку
Формат	Лекції, лекції-презентації, лекції-обговорення, диспути, практичні заняття, самостійна робота, тренінги, індивідуальні завдання
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<p>Вивчення дисципліни надає здобувачам вищої освіти можливість:</p> <ul style="list-style-type: none"> аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародних рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві, розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації, вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18годин лабораторно-практичні; поточний контроль; підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	після засвоєння усіх компонентів

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК 08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
 ЗК 13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
 СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці
 СК 11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Програмні результати навчання

ПР 01.Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем
 ПР 05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств
 ПР 06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності
 ПР 13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування
 ПР 18. Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1

Лекція 1.	Система бухгалтерського обліку та її елементи	практичне заняття (ПЗ) ПЗ 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття системи бухгалтерського обліку. Наукові підходи до визначення системи бухгалтерського обліку. 2. Класифікація систем бухгалтерського обліку. Макро- та мікросистеми бухгалтерського обліку. 3. Елементи системи бухгалтерського обліку. Теоретичні, методологічні та організаційні елементи системи бухгалтерського обліку 	Самостійна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення та значення бухгалтерської символіки.
Лекція 2.	Еволюція та становлення систем бухгалтерського обліку в світі та країнах Європи. Національні наукові школи бухгалтерського обліку та їх вплив на розвиток системи бухгалтерського обліку	ПЗ 2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція бухгалтерської думки. Методологія бухгалтерського обліку 2. Становлення бухгалтерського обліку як самостійної галузі економічних знань. Зародження основних шкіл. 3. Провідні вчені та їх внесок у розвиток бухгалтерської науки. 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Екскурс у історію країн Стародавнього Сходу та економічні передумови виникнення обліку в цих країнах. 2. Видатні вчені Античного світу та їх внесок в розвиток господарського обліку. 3. Початок Середньовіччя: історична довідка, економіка та господарський облік. 4. Видатні Італійські вчені, що сприяли виникненню бухгалтерського обліку.
Лекція 3.	Моделі національних систем бухгалтерського обліку: типи і критерії порівняння.	ПЗ 3.- ПЗ 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Моделювання в бухгалтерському обліку як базовий метод розвитку його теорії та методології. 2. Поняття моделі національної системи бухгалтерського обліку. 3. Класифікаційний поділ моделей бухгалтерського обліку на макрорівні (на рівні країни). 4. Характеристика континентальної, англо-американської, південно-американської, ісламської, перехідної та змішаної моделі національних систем бухгалтерського обліку. 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Дедуктивний і індуктивний підхід до класифікаційних ознак систем обліку 2. Найбільш відомі класифікації, створені в рамках дедуктивного підходу

Модуль 2

Лекція 4.	Міжнаціональна парадигма бухгалтерського обліку в контексті МСФЗ	ПЗ.5 – ПЗ 6.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні стандарти фінансової звітності як інтернаціональна модель регулювання системи бухгалтерського обліку. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дефініції понять «гармонізація», «стандартизація» та «конвергенція»
-----------	--	--------------	---	--

			2. Бухгалтерські стандарти і компоненти облікової методології. 3. Базові положення МСФЗ: проблеми ідентифікації		2. Етапи становлення Міжнародних (світових) організацій з регулювання обліку і звітності у світових масштабах 3. Сучасні концепції гармонізації обліку і фінансової звітності 4. Методи і варіанти прийняття МСФЗ
Лекція 5.	Регулятивні аспекти розвитку моделей бухгалтерського обліку на рівні країни.	ПЗ 7	1. Регулятивні складові в науковій методології. 2. Норми бухгалтерської наукової діяльності. 3. Рівні норм бухгалтерської пізнавальної діяльності. Поняття про національний рівень 4. Національні регулятори бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні	Самостійна робота	1. Стандартизація бухгалтерського обліку в системі прийняття управлінських рішень 2. Міжнародна конвергенція стандартів бухгалтерського обліку 3. Глобальні міжнародні регулятори обліку
Лекція 6.	Модель національної системи бухгалтерського обліку в Україні та її трансформація.	ПЗ 8-9	1. Бухгалтерський облік в Україні в ХХ столітті. Методологічні, методичні та організаційні відмінності національних облікових систем. 2. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. Вплив МСФЗ на розвиток бухгалтерського обліку в Україні 3. Основні відмінності національних стандартів бухгалтерського обліку від МСФЗ. 4. Трансформація національної моделі бухгалтерського обліку на рівні країни. 5. Основні напрями модернізації вітчизняного досвіду ведення бухгалтерського обліку в контексті запозичення зарубіжного досвіду.		Майбутні моделі бухгалтерського обліку в Україні.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Акімова Н.С., Наумова Т.А., Асває Азадєн, Козуб В.В., Козуб С.О. Моделі формування обліково-аналітичної системи фінансової та управлінської звітності адаптованої до вимог МСФЗ. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, 6(47). 2022. 490 с.
2. Акімова Н.С., Грінько А.П., Топоркова О.В., Наумова Т.А., Ковалєвська Н.С., Кирилєва Л.О., Янчев В.В. Облік у зарубіжних країнах: Навчальний посібник. Х.: ХДУХТ, 2016. 288 с.
3. Акімова Н.С., Янчева Л.М. Теоретичні основи моделювання при дослідженні інформаційних систем. Інформаційні технології та цифрова економіка: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Державний університет інфраструктури та технологій. Київ: Видавничий центр ДУІТ, 2023. 272 с. С.174-176
4. Акімова Н.С., Янчева Л.М., Топоркова О.В., Янчева І.В. Гармонізація як об'єктивна необхідність розвитку системи бухгалтерського обліку і звітності: міжнародний досвід. *XI Міжнародна науково-практична конференція «Innovations and prospects of world science» 22-24 червня 2022 року*
5. Акімова Н.С. Методи і моделі обліку інфляції: міжнародний досвід. Механізми забезпечення сталого розвитку економіки : проблеми, перспективи, міжнародний досвід : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 23 квітня 2021 р. Х. : ХДУХТ, 2021. С. 177-179
6. Акімова Н.С., Янчева Л.М. Модель обліково-аналітичного забезпечення управління інноваційною діяльністю підприємницьких структур. Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід. матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 19 травня 2023 р. Держ. біотехнологічний ун-т. Харків, 2023. 344 с. С. 127-130 – Електронні текстові дані. – Режим доступу : <http://btu.kharkov.ua/nauka/konferentsiyi/>
7. Онищенко В.О., Бондар М.І., Дубовая В.В. Облік у зарубіжних країнах: підручник/МОН України, Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 576 с.
8. Шигун М.М. Розвиток моделювання системи бухгалтерського обліку: теорія і методологія. Монографія. Житомир: ЖДТУ. 2009. 632с.

Методичне забезпечення

1. Акімова Н.С. Робоча програма з дисципліни «Системи і моделі бухгалтерського обліку» для студентів спец 071 «Облік і оподаткування» – Х.: ДБТУ, 2024.
2. Акімова Н.С., Наумова Т.А. Конспект лекцій з дисципліни «Системи і моделі бухгалтерського обліку» для студентів першого (бакалаврського рівня) спеціальності 071 «Облік і оподаткування» . – Х.: ДБТУ, 2024.
3. Акімова Н.С. Методичні рекомендації до організації самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Системи і моделі бухгалтерського обліку» для студентів спец. 071 «Облік і оподаткування» – Х.: ДБТУ, 2024.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • написання поточної контрольної роботи та підсумкової роботи: 50% семестрової оцінки; • практичні заняття: 25% семестрової оцінки; • самостійна робота: 25% семестрової оцінки
		до 50	

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.